

Abonamente:

Pe un an	—	—	—	—	300 Le
Pentru sprijinitori	—	—	—	—	150 „
Pentru instituții și autorități	—	—	—	—	2000 „

GRANITA

10 Maiu

Constructivism

Ca o străfulgerare prin veacuri a gândului ce l-a însuflețit pe Mihai Bravul primul unificator al sufletului românesc din cele patru vânturi, zece Maiu cuprinde în sine două etape fundamentale ale lumirii ce s'a realizat ani în urmă: liberarea Principatelor Române de sub împilarea fanariotă și încoronarea primului rege, conducător de țară nouă și de sine stătătoare. Acești primi pași spre uniunea cea mare, au ținut vie Adlacăra idealului, a cărui realizare se va desăvârși cu câteva decenii în urmă. Liberată de sub tutela rusească și otomană, Principatele Române s'au încadrat în ritmul evoluției politice a Europei, acomodând acest ritm nevoilor românești. Noul regat, condus de un Rege cu voință de fier, s'a împus pe nesimțite în concertul țărilor europene. Descătușându-se din rolul de cenușareasă a luat asupra-și grija spirituală a românilor din im-

părățiile stăpânitoare, pentruca atunci când drumul spre realizarea visului milenar nu ar mai fi împiedecat de cioturile unor imperii dezechilibrate, deodată cu unificarea teritorială, să o avem și pe cea sufletească. Și'n câmpia Albei-Iulii, în chiot de bucurie nestăpânită, s'a consumat epilogul atâtor împilări fără seamăn în istoria altor popoare. Ne am unit. Avem o România-Mare, pentru care strămoșii și părinții și-au vărsat sângele și și-au imprăștiat oasele pe ogoarele verzi de rodul pământului. Suntem o apă și un pământ. O națiune temută și respectată. Și dușmanită. Și dinspre Soarerăsare și dinspre Soareapune. Răvnesc vecinii la bogăția pământului nostru. Și la toate ale noastre. —Suntem însă o țară și un popor ce vrem să cunoaștem de aci înainte gloria pe care alte țări și alte popoare, au cunoscut-o cu secolii înainte.

Gloria războaielor însă nu vrem să o mai cunoaștem, și toată truda noastră este numai pentru cucerirea culmilor spirituale ale Iamii. Decdată însă cu progresul pe tărâm cultural, trebuie în acelaș timp să ne și înarmăm. Un vechi dicton latin zice că „de vrei pace pregătește-te de război“. Indejuns de înarmați, cu unitate sufletească desăvârșită, nimic nu va putea împiedeca ascensiunea noastră spre locul de frunte pe care-l merităm. Pentru dușmanii cari ne pândesc mișelește, socotim că versurile poetului Gregorian oglindesc perfect gândurile noastre de a consolida ceea ce am dobândit atât de greu: *Și'n toiul horei noastre Sub naltul palmar, De-or tresări dușmanii în ura [ce îi frige Vom ști să fim la vreme și [răznel pe hotar. Gheorghe Voicu*

Priviți prin prizma realizărilor, oamenii se pot categorisi în două grupe: cei ce promit multe dar realizează foarte puțin, sau nimic, — și cei ce se închistează într'o laudabilă modestie — promisiunile lor îmbrăcând haina probabilității — dar care înțeleg să și indeplinească datoria cu prisosință. Meritul nu trebuie să mai spunem că este al acestora din urmă, care s'au convins că vorba nu ține loc de adăpost iar promisiunile nu pot suplini pâinea! Astăzi naivitatea oamenilor s'a spulberat și nu mai prind nici promisiunile, nici vorbele bombastice, nici scrisorile fără număr, și nici exhibițiunile de ordin vestimentar. S'a ajuns, în fine, la concluziunea că haina face pe om, când omul e om. Demagogia este o armă de care s'a uzat un îndelungat timp, până ce oamenii s'au trezit la realitate, sau mai bine zis, până ce s'au inițiat în „subtilitățile“ politice, și au început să aprecieze munca cinstită și nu basmele, și să dea considerația cuvenită realizatorului, acelaia care mai presus de orice țel îl are pe acela de a se pune cu trop și suflet în slujba adevărului și a muncii constructive spre binele obștesc. În situația de astăzi, când toate statele din lume se resimt încă de urmările catastrofalei crize a cărei culme a fost atinsă în 1929, la noi în țară totul pare că s'a îndreptat și viața și-a reluat cursul ei normal. Această revenire la o stare mai bună se datorește unor oameni modeste, cari fără surle și fanfare, fără promisiuni, fără fanfaronadă, și-au luat greaua sarcină de a scoate la bun liman țara noastră care fusese aruncată în marasim. După trei ani și jumătate de guvernare, acești oameni au dat socoteală cetățenilor ce le acordaseră încrederea lor, alegându-i, de tot ceea ce au realizat în acest răstimp. Dar această dare de seamă a fost pur și simplu o chestiune de conștiință, fiindcă realizările sunt prea evidente ca să nu fie văzute de orice cetățean. Ca încheiere trebuie să facem constatarea că cetățeanul nu se mai întreabă, astăzi, cu cine să voteze, fiindcă experiența anilor de după război i a arătat pe cei ce merită încrederea sa, pe cei

care departe de a încerca săculeagă gloria momentului, se străduiesc să construiască în folosul obștesc. R. Gorgan

George Fotino

In viața politică de azi, atât de săracă în exemple de elită și desinteresate, d. George Fotino este un strălucit vestigiu al generațiilor de bărbați politici dinaintea de unire, cari uniuau idealismul cu o cultură aleasă, d'ogostea de țară cu rațiunea, patima luptei cu sobrietatea. Eleganța cuvântului prețuia la ei mai mult ca efectele demagogice ale elocinții.

Raportat tipului de bărbat de stat al zilelor noastre, d. George Fotino este un francez, pentru că în țara lui Voltaire cultul oamenilor politici rez-dă încă cu deosebire în calitățile enunțate mai sus.

Și cei dinaintea războiului s'au străduit să imite exemplul omului politic francez și au creiat unul asemănător în România-Mică. El era cult, generos, idealist, mare patriot și om de acțiune creatoare.

Astăzi încă, d. George Fotino consideră Franța a doua-i patrie. Acolo și-a desăvârșit studiile; acolo a încăpat adevărata școală politică, pentruca mai apoi să fie unul dintre intimii lui Ionel I. C. Brătianu

Cât a trăit șeful partidului, d. George Fotino s'a menținut în rezervă, adăncindu-și mereu cultura și răsucind tainele hrisoavelor. Scrie din când în când frumoase articole politice și ține conferințe mult savurate.

În ultimii ani, partidul liberal simte nevoia să facă apel la personalitatea distinsă a culegătorului discursurilor lui Ionel I. C. Brătianu

Este ales șef al tinerețului liberal, deputat, vice-președinte al Camerii deputaților și primar al orașului Balcei.

Dar d. George Fotino nu se simte bine decât în jilțul de director al Bibliotecii I. C. Brătianu deși se remarcă printr'o bogată activitate politică și editură. După președintele Nicușor Săveanu, președintele în spe de mare strălucire al camerii este d. George Fotino.

Balceicul înfloarește și crește ca marea de când îi conduce destinele. Iar un sub-secretariat de stat a fost lesne refuzat de intelectualul excepțional care este d. George Fotino.

Din tainele istoriei ascunse în documentele Bibliotecii Ion C. Brătianu, d. George Fotino și-a făcut o inedită sacă, răsfolindu-le și reconstituindu-le.

În cursul acestei luni vor apare trei volume închinat fraților Gol și, grație iubirii d. George Fotino de cele trecute vremi.

Când această vastă operă va apare vom analiza-o astfel cum merită o muncă migăloasă și de valoare. Felix

Intrevederea Brătianu-Tătărescu

Ce s'a discutat — Comentarii

București. D. Gh. Tătărescu președintele consiliului a vizitat Joi la orele 10 jum. pe d. Dinu Brătianu cu care a avut o întrevedere de o oră. Această întrevedere era așteptată cu mult interes de cercurile politice. Discuțiunile de Joi au însemnat mai cu seamă un examen de ordin general al situației politice, în lumina chestiunilor care se află pe primul plan al atențiunei opiniei publice. Dnii Gh. Tătărescu și Dinu Brătianu au examinat în mod serios situațiunea guvernului și posibilitățile sale de durată. În mod normal guvernul depinde de parlament și de factorul constituțional. Parlamentul și-a închiat legislația; în ce privește situația politică este scos din calcul. Rămâne celălalt factor care este singur în stare să hotărască momentul când guvernul trebuie să îlesnească trecea răspunderii asupra altora. Se poate adăuga că primul ministru a înfățișat oarecare optimism în ce privește prelungirea existenței guvernului până la toamnă. O altă preocupare în cadrul întrevederii au fost decretule legi care se află în discuțiune. Zilele acestea primul ministru va lua contact cu d. ministru de industrie V. Pop și ceilalți șefi ai departamentelor economice.

După 10 Mai se va întruni o consfătuire ministerială. În cursul întrevederii de Joi d. Gh. Tătărescu a fost în măsură să l informeze pe șeful partidului liberal că în timpul sărbătorilor s'au produs unele fapte noi care îndreptățesc credința că ultima etapă a guvernării este încă departe de a fi încheiată

Ce scrie „Viitorul“

„Viitorul„ ocupându-se de situația politică, scrie între altele: „Nu numai că nu e vorba de o examinare a situației, dar guvernul continuă să-și aplice programul său de realizări în toate domeniile vieții de stat. În compartimentul vieții economice, politica bugetară și financiară urmată până acumă continuă a-și da roadele folositoare țării. În ordinea protecției muncii naționale legea s'a aplicat și se aplică în scopul ridicării elementelor românești. Peste câteva zile vor apare și cele două decrete privitoare la carteluri și munca românească. După 10 Mai

consiliul de miniștri va alcătui programul de activitate pentru vacanță. În lunile ce vor să se desfășure o activitate constructivă la toate departamentele. În astfel de împrejurări, toate partidele și grupările politice care se agită în privința guvernării de mâine, ar face mai bine să-și verifice și să-și pună la punct cadrele pentru a se putea înfățișa în fața țării cu soluții corespunzătoare situației actuale. Azi acțiunile unui guvern sunt în funcție de o serie de probleme noi ce se pun zi la zi. E necesară deci o încordare de energii și o perspicacitate deosebită. Partidele politice și oamenii politici cari pretind să conțeze în mod serios în viața politică, trebuie să se așeze pe tărâmul realităților și al soluțiilor practice, iar nu să se lase purtați în acțiunile lor de fanteziile cafenelelor și de acelea ale agențurii electorale de club.“

Dumineca Jalea din Rusia

Toma

E trist, dar dintre toți apostoli, cei mai mulți urmași îi are Toma poreclit Necredinciosul. Este o dovadă aceasta, despre puterea trupului asupra sufletului omului de astăzi. Nu suntem dispuși să credem argumentele pur spirituale decât în măsura în care ele sunt în concordanță cu impulsunile trupului. Materialismul și-a câștigat în timp putere asupra spiritului și în măsură înspăimântător de mare. Banul este atât de prețuit încât pușini stau la îndoielă dacă li se cere sufletul în schimb. Căci, cine mai crede în aceasta din urmă? Ce dovezi, pe ce date fundamentale secolului, li se pot da nămenilor în sprijinul incomparabilului ascendent al sufletului a supra lutului?

Ce avantaj, ce foloase vizibile poate avea acela care crede în suflet și - și disprețuește trupul?

Cum să stai de vorbă, cum să dovedești răspunsul acestor întrebări unora cari nu te pot

înțelege oricâte le-ai pomeni despre mulțumire și pace sufletească? Nu le poți lua degetul să-l pui în rănile atâtor cuie pe cari ei le dat, fără să-și dea seama, în legile și bunătatea lui Dumnezeu.

Cum să-i faci să înțeleagă crâncena durere a regretului care-i așteaptă?

Tomo, Tomo, mai fericii decât tine, cei cari n'au văzut și au crezut, dar cât mai nefericiți cei de astăzi cari au perspectiva de veacuri a întâmplărilor dinapoi lor și tot nu cred!

Ați simțit vreodată durerea urmăriților, neiertătoare a mustrării de conștiință? Inchipuiți-vă cât de amarnic va fi regretul de a nu fi crezut, atunci când sufletul va fi descătușat de strânsorile argumentelor trupului, când vom vedea în toată goliciunea lor hidoasă faptele pe cari astăzi nu le judecăm prin prisma legilor lui Dumnezeu și potrivite firii!

Dionisie

De ce s'a sinucis soția lui Iagoda. Noi comploturi

Se știe că în Rusia, în ultimul timp, se petrec lucruri grozave. Stalin, dictatorul Rusiei, se răz-bună crunt pe toți dușmanii săi, distrugându-i ca pe muște. Rând pe rând au fost asasinați: Zinoviev, Kamenew, Peatakow, etc., iar acum alți funcționari ai fostului regim politic sunt sortiți să ispășească moartea.

În asemenea situație este și fostul șef al G. P. U.-lui, omul care deținea secretele siguranței Rusiei sovietice. Soția acestuia s'a sinucis, înghițind o mare cantitate de veronal. Fiind acuzată, soția lui Iagoda, înainte de sinucidere a scris o scrisoare fratelui ei, închis și el, în care spune: „Nimeni nu poate crede că eu vreau să apăr pe soțul meu de care de mult nu mă mai leagă nici un sentiment, dar trebuie să spun și vreau să se știe că el nu e decât o victimă a lui Stalin, care după ce s'a servit de el pentru a compromite pe adversarii săi, a vroit să se descoto-roasească de el, acuzându-l de fapte pe care el ca șef al statului nu putea să nu le cunoască, pentru că erau cunoscute și de ultimul birjar din Moscova. Nu neg acuzațiunile aduse lui Iuda Herzel; susțin însă că din miile pe care le a făcut căutând să favorizeze sau să ascundă infamiile actualilor stăpâni ai Rusiei, ar trebui trași și alții la răspundere.

În teroarea care-l stăpânește, acești mizerabili au o singură preocupare: să elimine cu cinism și răceală pe cei care ar putea să-i intreacă. Dar va veni și rândul lor. Numele lor sunt cunoscute. Nimic nu va putea să-l scape de răsbunarea poporului. Depărta-re și moartea nu m'ar fi înfricoșat” — termină Caterina A-werbuch, soția lui Iagoda.

„Mă omor pentru a nu asista la prăbușirea a tot ce-au fost convingerile mele politice în această mare de sânge și de noi-roi, pentru a nu asista la sfârșimarea iminentă și definitivă a regimului sovietic“.

În Ucraina izbucnesc comploturi

O vastă organizație clandestină a fost descoperită că activa în orașul lui Frunză, sub conducerea vice-secretarului comitetului comunist regional Ciapacov. El a fost arestat și arestarea lui a produs o extraordinară senzație între comuniștii din Cirkizia. E vorba că au fost impușcați opt anticomuniști.

În Ucraina, agitația crește și guvernul este îngrijorat de situația acestei provincii. Populația de acolo, neastâmpărată, reacționează puternic și nu se supune ordinului oficial. Atentatele se țin lanț și organizațiile clandestine, numeroase, lucrează mereu, sub conducerea șefilor comuniști: Zlatin, Nakiowski și Freimas. Căile ferate svărlite în aer, cu dinamită, sunt sub o puternică pază civilă. În colhozuri, grave dezordini, țărânii făcându-se vinovați de sustrageri de produse și sabotare.

În diferite puncte ale Rusiei europene, aviatice și caucazice, niciodată n'a fost mai evidentă posibilitatea unei dictaturi militare, ca acum.

Vara, care se apropie, în seamă libertate de acțiune pentru comisarul poporului în război, faimosul Vorosilov, spre care se îndreaptă din ce în ce mai mult speranțele popoarelor sovietice.

Dacă Vorosilov nu s'a decis, aceasta se datorește foarte probabil atitudinii marelui Blücher care păstrează o tăcere absolută. Faptul este totuși alarmant, fiindcă după cum știe mareșalul Blücher aspiră de ani de zile, să devină stăpânitorul absolut al Rusiei asiatice.

Comisarul Kaganovici, care de câțiva timp este obiectul unor grozave atacuri, în presă, se așteaptă, zi de zi să fie arestat. Este acuzat de incompetență tehnică și făcut răspunzător de dezordine și insuficiența serviciilor ferovic. Acuzațiile contra lui, dovedesc cât de haotică se face situația, în ziua de azi, în Rusia. Nu e mult, după cum se știe, de când Iagoda era invinuit de a fi participat la organizarea unui complot contra lui Stalin, Kaganovici și Ieschow. Astăzi, este acuzat de complot în înțelegere cu Iagoda și Kaganovici cu perspectiva de a înfunda închisoarea.

La Teatrul mic, din Moscova, poliția a descoperit în loja, rezervată guvernului, o mașină infernală montată până în cele mai mici amănunte, în așa fel să fie gata de a intra în acțiune la un moment dat, cu mijlocul unui contact electric.

Aco'o se aștepta să sosească dictatorul Stalin. Din motive neștiute, însă, Stalin n'a venit. Un noroc personal, care l'a salvat, poate dela moarte și care menține, cine știe până când, Rusia sovietică, sub călcăiul lui.

Ce va fi mâine? — Evenimentele ne vor spune, mai târziu...

Nr. 1330/1937.

Publicațiune

Primăria comunei Chișineu-Criș va ținea licitație publică pentru vânzarea ierbei de cca 150 jugh, proprietatea Asociației de Pășune „Chișineuana” și recoltarea ierbei de pe 27 profile și 40 jugh. fânață, precum și darea în dijmă alor 25 jugh. iarbă, în ziua de 29 Maiu 1937 orele 8 la fața locului, în conformitate cu Legea Contabilității Publice.

În caz de nereușită licitația se va ținea în ziua de 9 Iunie 1937 tot la ora și locul indicat, după aceasta prin buna învoială.

Chișineu-Criș 5 Maiu 1937
Primăria

Adunarea generală a Consiliului Eparhial

Astăzi, va avea loc adunarea generală a Consiliului Eparhial din Arad, sub președinția P. S. S. episcopului Andrei.

Se vor lua în discuțiune bugetul, dările de seamă a agen-delor de peste an și problemele la ordinea zilei.

Opera Română Cluj

Director: Dr. Mihail Nasta
Turneu Oficial 8 și 9 Mai 1937.—3 spectacole (120 persoane)
Teatrul Comunal Arad
Sâmbătă 8 Mai, orele 9 seara.
Cu concursul mezzosopranei MARIA SNEJINA care va cânta rolul titular din
CARMEN operă în 4 acte de Bizet
Duminecă 9 Mai orele 4 d. m. MATINEU
M-me Butterfly operă în 4 acte de Puccini
în rolul titular PIA IGY
Duminecă 9 Mai orele 9 seara
Se va cânta cu concursul Tenorului EMIL MARINESCU rolul titular din
Voevodul Țiganilor operă în 3 acte
de Johan Strauss
Bilete la Librăria Diecezana

Realizări în județul Arad

În ședința consiliului județean d-l Prefect Dr. IOAN GROZA a făcut următoarea dare de seamă asupra activității administrative a județului Arad.

(Urmare din numărul trecut)

b) *Județul a plătit în bonuri de impozite în contul datoriilor comunelor cu ce datorau:*
La azilul de copii din Arad Lei 2,122.600.
La Casa Cercuală Lei 622.900
Total Lei 2,745.500.

c) *Față de suma de Lei 327.041 ce a scăzut Imprimeria județului din datoriile comunelor, Prefectura a scăzut datoria Imprimeriei ce a avut față de județ, cu suma de Lei 118.305.*

XXIV

Subvenții acordate de județ

Pentru sinistrați	Lei	128.656
„ șomeri	„	250.091
„ studenți	„	267.150
„ diverse instituții	„	5,008.611
Total	Lei	5,654.508

Datele de mai sus, după cum am mai amintit, cuprind numai

foarte sumar realizările noastre principale în decurs de 3 ani. Celelalte realizări ale noastre, de mai mică importanță, au fost deja semnalate prin raportul de-pus la sfârșitul fiecărui an de activitate.

Țin să remarc încă, că în tot timpul de când dețin calitatea de Prefect al acestui județ am dat tot concursul meu la toate acțiunile patriotice, culturale și naționale, subvenționând acestea cu sume considerabile.

Prin aceste înfăptuiri însă nu s'a făcut totul, ele sunt numai un strop în mare. Poporul românesc de aci nu poate să steie pe loc, el trebuie să meargă totdeauna înainte pe calea propășirii. El trebuie să țină pas cu progresul și civilizația celorlalte popoare mai norocoase, cu un trecut mai liber, mai bogate și

mai înaintate în cultură în viitor după cum a spus la o ședință a Cons. jud. vechiului luptător, dl Dr. Ioan Suciu, fost ministru: „Românii cari au fost ținuți în robie de o mie de ani, trebuie să facă un efort supraomnesc de muncă, trebuie să păsească cu mare energie ca să șteargă și urmele unei robii umilitoare și după ce și-a câștigat libertatea politică, să ajungă și pe teren economic, social și cultural din element subjugat un element dominator așa după cum se și cuvine”. Grija cea mare și de căpetenie a conducătorilor trebuie să fie de a scăpa aceasta populație de sărăcia și mizeria în care se sbate, a-i crea noi și noi surse de venituri. Astfel părțile muntoase ale județului, cum sunt bunăoară regiunea Hăl magiului, Valea Crișului, Valea Deznei, Valea Mureșului (îndeosebi regiunea Radnei), etc. unde populația e mai nevoiașă și duce o mizerie cumplită, trebuie legate prin drumuri și

poduri noi și bune, prin căi ferate cu comunele și orașele din apropiere. Populația din aceste regiuni și văi trebuie să-și găsească existența prin exploatarea carierelor de piatră, prin replantarea pădurilor nimicite, prin crearea și dezvoltarea industriei de lemn, prin ameliorarea pășunilor pentru creșterea vitelor de rasă potrivite exportului, prin pomicultură, etc. Trebuie dezvoltat simțul populației prin cooperative pentru comerțul și valorificarea produselor proprii.

Trebuie să se îndrepte toată atențiunea noastră și asupra băilor dela Moneasa, care este stațiune balneară și climaterică, declarată de atare din partea celor în drept. Prin modernizarea acestor băi și înzestrarea lor cu toate cele necesare, conform cerințelor de astăzi, aceste băi vor atrage vizitatori chiar și din țări străine și destgur că vor fi frecventate de o lume imensă.

Iată un mijloc sigur și puternic de creiere de venituri pentru

populația comunelor din jurul băilor Moneasa.

Populația din locurile absolut impropii pentru orice producție trebuie să fie scoasă din bârlog, și colonizată în părțile productive ale județului.

Îndeosebi în ce privește colonizările, trebuiesc avute în vedere în primul rând stările nenorocite în cari se sbat locuitorii comunelor din plasele Hălmagiu și Radna, apoi cei din Valea Deznei, cum sunt de ex. locuitorii din comunele Zugău și Reștirata situate pe un vârf de munte, la o depărtare de circa 20—25 km., fără căi de comunicație și fără nici o posibilitate de existență, avizați ontinuu la ajutorul județului, spre a nu muri de foame în înțeleul strict și adevărat al cuvântului.

Un pas uriaș ar fi introducerea electricității în comunele cele mai îndepărtate, apoi crearea de centre economice, de valorificare înființarea de mori sistematice.

(continuare în pagina 3-a)

Realizări Sătești

Corurile bisericesti și o propunere pt. Sf. Episcopie

De Sfântul praznic al învierii Christ, dorința secundată anumite obligațiuni, ne-a determinat să ne deplasăm într-o bună frunză a județului nostru Buteni.

Centru economic de seamă, reînălțare de judecătorie, Butenii, cunoscut o ascensiune economică ce n'a fost sortită altor comune.

Înainte de război, puternică catedrală a românismului ce n'a născut dureroase compromisuri etnografice, după război punct principal în coordonarea problemelor plasei Sebiș, Butenii cu scârzi liniștea unui modest centru rural cu viața lui aparte. Comună cu aproape patru mii locuitori, fiecare cu gospodăria lui, a devenit centru economic. Pământ bogat deci cereale vite frumoase, prin urmare opărire din punctul de vedere bogăției, în paguba ascensiunii spirituale.

Și totuși am avut o plăcută surpriză sufletească: corul bisericii ortodoxe, a celei mai monumentale biserici ortodoxe din județ, ridicată prin strădaniile mult regretatului protopop Florian Roxin.

Am găsit aici, în Butenii tari și măcar n'au cale ferată, un cor bărbătesc și o fanfară, ambele instruite de un țărăn chipeș Gavrila Ruja.

Corul cântă liturgia lui Sabin Drăgoi.

Credem că este de ajuns doar acest simplu fapt, pentru a evidenția, pe lângă meritele plugăului Gavrila Ruja, și calitățile autincenilor.

Propuneri pentru Sf. Episcopie

Desigur că surpriza acestui fapt nu este numai pentru noi, cari în câțiva ani urmărim activitatea muzicală a plugăului Gavrila Ruja, ci și pentru ceilalți orașeni ce cunosc, pe lângă măestria corurilor locale, și greutatea interpretării lui Sabin Drăgoi.

Dealtfel, fiecare comună are corul ei bisericesc, condus fie de învățător, fie de un alt înțelegător al muzicii.

Abatoare, etc. Nu cu ajutoare bănești insuficiente puse din când în când la dispoziția populației lovită de soartă, ci prin creșterea de sursă de muncă și de activități sigure și durabile se poate asigura existența ei.

Grija de căpetenie trebuie să fie și îmbunătățirea stării sanitare a populației. Un popor înătos, viguros este mai capabil, mai rezistent la muncă și progres. Prin combaterea bolilor polipozoare și sociale, a tuberculozei, sililulului, etc., cari fac devărate ravagii, trebuie susținut și ridicat numărul populației românești de la sat, ca ea să fie un rezervor nesecat de forță bănească ce tinde spre centre economice și culturale dominante în țară; prin forța întreprinderilor, artificial și pe nedrept de

Și aici, am vrea să propunem Sf. Episcopiei a Aradului — și am fi fericiți dacă propunerea noastră s'ar realiza — ca odată pe lună, să aducă din comunele județului, corul local să dea în Catedrală răspunsurile liturgice.

Pe lângă stimulentele pe care acest debut — nu-l putem numi altfel — l-ar da corurilor țărănești, el mai prezintă și un alt avantaj, și anume, acela de a întări în noi, — orașenii blazați, — credința trânciciei noastre ca neam românesc.

Și așa, producțiile populare nu sunt în deoște streine, nouă orașenilor cari ne complacem în acel stupid „dolce far niente” urban.

Poate, odată realizată această propunere, ne vom îndrepta mai cu drag spre satele din cari am pornit, știind că acolo găsim oa-

meni cari muncesc temeinic pentru întărirea elementului românesc pe aceste ținuturi.

Partea materială a acestei propuneri, este cu totul secundară, cheltuielile putând fi acoperite fie din subvențiile prefecturii județului, — dela fondul cultural — fie cu sprijinul chiar al Episcopiei.

Iar dacă aceste n'ar fi suficiente, ne obligăm să deschidem o colecție publică.

Dealtfel, în afară de costul biletelor de călătorie, nu vedem alte cheltuieli, corurile putând fi găzduite la Academia Teologică destul de încăpătoare.

În încheiere rugăm forurile religioase și laice, de care depinde realizarea acestei propuneri să o studieze și dacă o găsesc folositoare — noi nu ne îndoiim de această — să nu întârzie realizarea ei.

Vladimir Barbu

Săptămâna vinului

Având în vedere că ținuturile podgoriene din jurul Aradului numără la aproape 2500 de proprietari de vie, problema vinului este de cea mai mare importanță în această regiune. De aceea Camera de Agricultură va face în săptămâna ce vine, o anchetă în Podgorie pentru a putea or-

ganiza așa cum e mai bine, o săptămână a vinului și în acest an. Ar fi bine, ideal chiar, dacă toți proprietarii de vie ar expune mostre din produsul lor ceea ce este însă imposibil din mai multe motive.

Ceea ce Camera de Agricultură va căuta să ajungă, însă, prin expoziția din săptămâna vinului va fi găsirea de cumpărători pentru produsele podgoriene ale Aradului, ceea ce până acum s'afăcut destul de greu, având în vedere că viile sunt cam neglijate în această regiune și apoi fiindcă se găsesc oameni cari să denatureze vinul.

Camera de Agricultură își va da silința să obișnuiască pe podgorieni de a produce numai câteva soiuri de struguri din cei mai buni și să ajungă ziua când vinul podgorilor arădane se va vinde în măsura proporțională cu rodul.

Asociația de pășunat „Sinteană” din comuna Sintea-Mare.
Nr. 12/1937.

Publicațiune

Asociația de pășunat „Sinteană” din comuna Sintea-Mare publică licitație pe ziua de 31 Mai 1937 orele 8 și următorii pentru vânzarea a lor circa 200 jugh. fânaș

Licitația se va ține la fața locului în parcelele fixate de licitație, cu respectarea dispozițiilor art. 88-110 din Legea contabilității publice.

Condițiunile de licitație se pot vedea zilnic în orele de serviciu la secretarul Asociației.

Sintea-Mare la 7 Mai 1937.
Președinte

elemente străine. Pentru prevenirea și combaterea bolilor cari decimează populația noastră rurală, trebuie construite cât mai multe dispensare și băi populare, natural bine înzestrate și bine întreținute.

Alt pas pentru îmbunătățirea soșii populației este și munca dezvoltată pe teren cultural și social, prin înființarea de școli, biserici, case naționale, culturale etc.

Opera începută în această privință va trebui să fie continuată cu un elan și mai mare.

Cu un cuvânt, pe viitor va trebui să fie îmbrățișate toate mijloacele și folosite toate căile, cari ținesc și duc la satisfacerea și respective la înlăturarea prea multor nevoi ale populației noastre din județ.

Primăria Municipiului Arad

Nr. 11.798/1937.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați, — că Primăria municipiului Arad, —

în ziua de 27 Maiu 1937 ora 10 a. m.

va ține în sala mare de ședințe din palatul primăriei, licitațiune publică orală pentru darea în dijmă a cosirei fânașelor comunale pe anul 1937.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Art 88-110 din Legea contabilității publice și potrivit normelor de licitații în vigoare.

Ofertanții cari vor participa la licitațiune vor depune la începerea licitațiunii, o garanție de Lei 50 de fiecare jugher, în numărul sau efecte garantate de Stat. Caetul de sarcini împreună cu tabloul fânașelor, se poate vedea în camera Nr. 59 a primăriei, în orele de serviciu.

Arad, la 5 Maiu 1937.

Ce s'a făcut pentru școlile primare din județ sub guvernarea actuală

O dare de seamă semnificativă

În adunarea generală a comitetului școlar județean, s'a făcut o dare de seamă despre realizările săvârșite pe tărâmul școlii primare, în anul acesta.

Situația culturală

Înainte de război, legea apotiană, urmarea zugrumărea oricărei tendințe de culturalizare a populației românești, din acest ținut. Cele două focare de lumină: biserica și școala, țineau singure, trează conștiința națională în masele de țărani.

Școala, prin drasticele măsuri luate de foștii guvernanti feudali, era zugrumată grozav, încât învățătorii români, foști confesionali, se răriseră mult, așa de mult în urma atrocităților, încât erau sate întregi fără învățător și fără școală. În astfel de comune bine înțeles, învățământul văduvit și în urma învățătorilor trimiși în război, în multe comune școala era inexistentă.

În această situație, se găsea învățământul românesc, în anul 1918, când s'a făcut întregirea României Mari.

De atunci, însă — 19 ani — datorită simțului urmării, a fiecărui cetățean conștient din această regiune, și mai mult — datorită operei culturale a guvernului naț.-liberal, care, în cele mai mari fapte își leagă trecutul de mișcarea culturală a acestui județ — astăzi, avem peste 800 de învățători de stat, afară de cei particulari, cari împrăștie lumina binefăcătoare și dădătoare de viață toamănească.

O mare binefacere, a fost pentru culturalizarea neamului nostru și marele bărbat de stat, actualul Ministru al Educației Naționale, d. Dr. C. Angheliescu, care a realizat atâtea lucruri mari în materie școlară, încât numele lui, va rămâne veșnic scris cu litere de aur în istoria neamului nostru. În județul Arad, sub ministeriatul Dsale, s'au ridicat până în prezent 88 de localuri de școală, locuințe pentru învățători și băi școlare. Aceasta în ce privește învățământul primar din punct de vedere material. Școala vie, învățământul propriu zis, lăsat în sarcina învățătorilor, care, conștii de chemarea lor, pătrunși de idealismul patriotic al iubirii de neam și pământ românesc, au pus azi la puct problema de cultură, așa că județul Arad, este între județele prime de înfăptuire culturală.

Frecvența școlară

Din rapoartele lunare ale organelor de control și din constatările autorităților competente, s'a constatat că nu mai e nevoie de aplicarea amenzilor școlare, frecvența fiind în medie dela 95-96% Români își trimit copiii la școală și încetul cu încetul alfabetismul va dispărea. Țărani văzând intențiile de jertfă ale conducătorilor în ce privește ridicarea instituțiilor de credință

și lumină, au devenit înțelegători și privesc cultura ca pe o necesitate vitală de pe urma căreia așteaptă un trai mai bun și o viață socială mai ridicată.

Instrucția premilitară

Alte chestiuni de stat, cu întereșe comune, cum este premilităria, și-au găsit în factorii de învățământ, cea mai prețioasă colaborare. Deasemeni, străjeria, ofensiva extrașcolară culturală, ofensiva agricolă și silvică, toate acestea se fac cu concursul școlii și al învățătorilor români, cari nu aduc decât o bună stare materială și o înfloritoare viață gospoderească.

Toate aceste înfăptuiri, nu s'ar fi putut realiza și fără concursul comitetelor școlare și fără sprijinul tuturor factorilor de conducere, cari dau ajutorul necesar școlii și învățământului.

Activitatea comitetului școlar județean

Datorită energiei, dragostei de lumină și patriotismului vrednicului președinte județean, d-l Prefect Dr. Ion Groza, în anul acesta bugetar, s'au înregistrat fapte mărețe, cari vor lăsa urme neșterse în viitorul școlii românești din județ.

La un cont de gestiune, care este de Lei 2.157,008 la venite, și de Lei 2.067,324 la cheltuieli, s'a realizat un excedent bugetar de Lei 89.684.

S'au aprobat 225 bugete pe anul 1936/37 și s'au verificat 98 conturi de gestiune, rezolvându-se 2816 acte intrate.

S'au terminat construcțiile școlare, din comunele înșirate, căroră li s'au dat ajutoare bănești: Roșia-Sebiș, Avram Iancu, Gurbă, Șepteuș, Buteni, Buhani, Toc. Toate aceste comune și-au putut înfăptui școlile necesare cari să poată servi scopurilor culturale pentru educarea copiilor. Suma totală pentru ajutorarea acestor școli este de 1.344,950 Lei.

Aceste sunt înfăptuirile ce le-a realizat, în aceste vremuri grele, conducerea comitetului școlar județean, sub guvernarea național-liberală.

Comitetul școlar rural Av. Iancu

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 27 Maiu 1937 ora 9 și în caz de nereușită la 12 Iunie 1937, se va ține la primăria comunei Vărfurile, licitație publică pentru darea în antepriză a lucrărilor pentru construcția școlii din Avram Iancu, cu ofertă închisă.

Garanția de 5% se va depune odată cu ofertele.

Caietul de sarcini și condițiunile se pot vedea la primăria comunei Vărfurile.

A. Iancu, 26 Apr. 1937.

Comitetul școlar

Ce se spune și ce este

Infometajii din opoziție, cari nu mai pot răbda să-și țină mâinile în buzunare, se auto-sugestionează, se injectează cu iluzii, lansând svonuri conform cărora guvernul actual ar fi pe moarte.

„Cu cât cineva își face iluzii mai mari, cu atât riscă să-i fie deziluziile mai amare”, spune Schopenhauer.

Guvernul național-liberal a mers drept pe drumul realizărilor sale cari sunt tot atâtea pagini în cartea de aur a neamului, fără să se sinchisească prea mult de scâncele unor sau altor nerăbdători, cari n'au bunul simț să recunoască rodnicia gospodăriei actualului guvern.

Și nici de aci înainte svonurile neserioase și lipsite de teme, nu-l vor tulbura în ca-

lea lui, știind că încrederea și aprobarea factorilor hotărâtori îi sunt asigurate ca un corolar, ca o binemeritată răsplătă a trudei înțelepte pe care a depus-o.

De altfel, cine ar putea să ia succesiunea, garantând o gospodărie mai potrivită decât cea național-liberală de astăzi?

Harababura dela național-mihalachiști este de cel mai rău augur. Frământările din partid ar fi cea mai mare pastoste pentru țară, fiindcă e sigur că ele s'ar continua și în guvern. De aceea până la stabilirea liniștei definitive în partid nici vorbă nu poate fi despre un credit ce-i s'ar acorda spre guvernare. Cât despre liniște, are grijă dl. Maniu ca ea să fie ajunsă cât mai târziu.

In ceea ce privește partidele de dreapta ele sunt acum în faza tatonărilor. Se vorbește despre o coalizare de forțe hotărâte să lupte cu dărzenie împotriva național — țărăniștilor. Până la realizarea acestei coaliziuni, însă, va mai trece multă apă pe Dunăre. Iar faptul că se încearcă o grupare de forțe, este o recunoaștere că nici una din acestea nu-și poate lua singură răspunderea unei guvernării.

Continuitatea guvernării național-liberale se impune deci, ca ceva necesar și încăodată svonurile despre o ...succesiune, se dovedesc a fi premature. Ele n'au alt rost decât de a mai distra opinia publică și a da trecători fiori opoziționiștilor.

Săptămâna

M. S. Marele Voevod Mihai a plecat la Londra

M. S. Regele Carol II va fi reprezentat la festivitățile încoronării dela Londra de către Măria Sa Marele Voevod de Alba Iulia.

Marele Voevod Mihai a plecat, însoțit de d. Radu Irimescu ministrul Aerului și Marinei și de d. gral Preda Fundățeanu, atașat pe lângă Marele Voevod la Londra. Delegația s'a oprit la Paris de unde va pleca la Calais imbarcându-se pe

un distrugător britanic puș dispoziția înalților oaspeți rom de către marina regală engl și fiind escortat de o escadră onoare britanică.

La festivitățile revistei naț ce va avea loc în cadrul serilor încoronării, va participa distrugătorul român „Regina Maria”, pe bordul căruia a plecat delegațiune de ofițeri de marca la Calais imbarcându-se pe români.

Revizuirea listei avocaților din baroul arădan

In zilele acestea baroul avocaților din Arad a răspuns la întrebarea Uniunii avocaților din România privitor la revizuirea listei avocaților cerând ca problema să fie rezolvată prin lege.

Până atunci trebuiesc revizuite listele pe baza actelor de înscriere în barouri.

Trebuiesc îndepărtați avocații

cari s'au făcut vinovați de faș punitibile de legile românești, special în anii 1918-1919.

Să fie îndepărtați avocații ce fac parte din asociații secrete comuniste, francmasoni sau reționiști — sau au apărut comiști, spioni și revizionisți p cum și aceia despre cari se pte dovedi că nu se impacă n astăzi cu stăpânirea românească.

Constituirea Sindicatului exportatorilor și producătorilor de animale din Arad

Miercuri înainte de amiază s'a ținut ședința de constituire a sindicatului exportatorilor și producătorilor de animale din Arad în Consiliul de Administrație au fost aleși dnii:

Ion Frățilă, președinte, Dr. Dumitru Memete și Alexandru Cosma, vice-președinți, Iosif Vulpe, secretar general. Membrii în comitet sunt dnii: Pera Cuparescu din Șoimoș, Ioan Jura din Buteni, ing agr. insp. Dr. Seiman, Brutus Pacuraru, Aloisie Müller, Ioan Purdi din Grăniceri, Ioan Moș din Macea și Dumitru Muntean.

Membri supleanți sunt Vespașan Popa din Săvârșin, Pavel

Bulz din Iermata, Ioan Oprea din Bouțești.

Jurisconsultul sindicatului a fost numit d. Dr. Ion Petrilă.

Comisia de cenșori e compusă din dnii: Gheorghe Mătușă, Șiria, Ștefan Drig din Comlaș și Aurel Dămăcuș dela Baș Românească.

Scopul Sindicatului este apărarea intereselor producătorilor și exportatorilor, precum și lupta pentru îmbunătățirea animalelor de export.

Unui asemenea sindicat îi simțea lipsa aci în punctul unde și de unde, exportul animalelor din țară se face în măsură atât de mare.

Informațiuni

Suveranul va participa Duminică dimineață la solemnitatea deschiderii Lunii Bucureștilor, iar în după amiază acelei zile va lua parte la inaugurarea expoziției muncii românești din bd. Brătianu.

Societatea scriitorilor români, de sub președinția d-lui General N. M. Condeescu, organizează în Ardeal un turneu.

La Arad, șezătoarea literară, va avea loc Joi, 13 Mai, ora 9 seara la Palatul cultural.

Va conferența dl N. I. Herescu despre: Carpații, inimă latină, și vor citi din operele lor scriitorii: P. Neagoe, I. Agărbiceanu, Al. Cazaban, L. Minulescu, George Gregorian, Aron Cotruș, Mircea Damian, C. Miulerca, Tiberiu Vuia și M. Olinescu.

Scriitorii vor sosi în Arad, Joi la orele 11 din zi, venind din spre Timișoara. În gară vor fi întâmpinați de autorități societățile culturale, școli și muzica poliției.

La 22 Mai d. Victor Aninescu va pleca la Geneva pentru a lua parte la ședințele Consiliului Societății Naționalelor.

Program pentru Serbia reia zilei de 10 Mai 1937

I. La orele 11 a. m. Te Deum în catedrala ort. română și bisericiile celorlalte confesii.

II. La orele 11 și jum. vor trece în revistă trupele după care urmează defilarea armatei în fața Primăriei.

III. Imediat după terminarea defilării va avea loc în șezătoarea la Palatul Administrativ o recepție conform protocolului și programului înlocuit pentru asemenea ocazii pentru București și publicat în Monitorul Oficial No. 10 din 30. IV. 1937.

IV. La orele 21 va avea loc retrăgerea cu torțe pe terenul stabilit de garnizoane.

»SALVATORII«

Tinerii înregimentați în partidul care promovează lupta de extrema dreaptă în România sunt animați de gândul că au menirea să salveze țara.

N'am avea nimic de zis împotriva; idealul e foarte frumos, țelul, demn de omagii.

Ne întrebăm însă dacă într'adevăr toți luptă într'adevăr numai și numai în vederea acestui scop? Nu cumva se găesc printre „salvatori” și de aceia cărora le arde mai repede de salvarea lor, a soartei lor personale? Nu se găesc o seamă de neisprăviți sau nepunctuoși cari își spun că în

cadru partidului de extrema dreaptă se pot „realiza”, pot ajunge mai degrabă la un post dorit — și natural, bine retribuit sau cel puțin cu perspective, — având în vedere că posturi sunt multe și oameni puțini? Chiar și dintre cei mai mici ai partidului câți sunt aceia cari au uitat de ei și cari nu s'au aruncat, din brațele desnădejdei, în vâltoarea „luptei pentru salvarea țării”, cu scopul de a-și arăta lor

Aradul vizitat de străini

Miercuri au fost la Arad, în grup, optzeci de excursioniști jugoslavi cari au ținut să se abată prin acest oraș de ale cărui frumuseți au fost informați.

Excursioniștii au fost primiți de către d. Dr. Coțoiu, primarul orașului și de alți reprezentanți ai autorităților.

Primăria a dat un banchet în onoarea lor, apoi excursioniștii au fost conduși în cetate, la mormintele soldaților jugoslavi căzuți în războiul mondial, unde au depus flori.

Excursioniștii au părăsit orașul în cursul după amiazii.

inși-le că reprezintă ceva deși în lupta deschisă cu lumea s'au arătat a fi nevolnici?

Se poate salva țara cu ajutorul tuturor celor pe cari viața i-a lăsat în urmă cu intriganții și nemulțumiții refugiați din alte partide? Zădarnic s'ar găsi o mână de insuflețiți dacă ei se alătură atâtor slăbănogi și dacă nu-și aleg mijloacele de luptă după criteriile înțelepciunii.

Căci, este, oare, înțelept să dai cu barda'n Dumnezeu și'n oameni, fără socotință la urmări?

Cine a provocat organizarea diferitelor gărzi ale minoritarilor cari puteau fi puși la locul lor cu mijloace domoale?

Teroarea revolverului nu este un mijloc potrivit timpurilor de acum. Arma biruitoare este, astăzi, munca rodnică.

Catastrofa dirijabilului „Hindenburg”

New-York. Joi la ora 19 (ora New-York, adică Vineri ora 2 București), dirijabilul „Hindenburg” a făcut explozie, fiind cuprins imediat de flăcări, în timp ce ateriza pe aerodromul dela Lakehurst.

Compania „Zeppelin” declară că pe bordul dirijabilului se aflau 99 de persoane.

Dirijabilul făcuse distanța Friedrichshafen — Lakehurst în 76 ore de zbor, iar catastrofa s'a produs în clipa aterizării.

În momentul când s'a produs explozia, dirigeabilul se afla la o sută de metri deasupra aerodromului. Un om din echipa însărcinată cu ancorarea dirigeabilului declară că în clipa exploziei se afla lângă pilonul de ancorare dedesubtul părții dinapoi a dirigeabilului.

El afirmă că înainte de explozie a putut vedea cum pasagerii rideau pe bordul dirigeabilului și fluturau batistele, fericiți de a fi ajuns cu bine la New-York.

Pe neașteptate s'a produs explozia, care a fost extrem de puternică. El a luat-o la fugă și flăcări cari amenințau să-l ajungă. După câteva clipe, cu toată căldura înspăimântătoare care se degaja din focarul în care se fusese transformat dirigeabilul, echipa s'a îndreptat spre sfărâmurile dirigeabilului pentru a încerca să salveze pasagerii supraviețuitori.

D. von Meister, vicepreședintele lui „American Zeppelin Company” a declarat că explozia a putut fi pricinuită de două cauze:

1) Date fiind condițiile atmosferice defavorabile în momentul sosirii dirijabilului la Lakehurst o scânteie a putut să se producă în momentul când au fost aruncate cablurile de aterisare, o scânteie care a putut da foc hidrogenului.

2) După altă ipoteză s'ar putea că o scânteie s'a produs la motor în momentul când dirijabilul își încetinea zborul pentru a aterisa și a lăsat să scape o parte din hidrogen. O parte a gazului a putut să rămână sub înveliș, unde a luat foc.

„Ceva straniu”

Directorul aerodromului din Lakehurst, d. Gil Robb Wilson, a declarat următoarele:

Este ceva foarte straniu în explozia dirijabilului „Hindenburg”, care s'a produs în micile baloane cu hidrogen din compartimentul al doilea dela spatele aeronavei. Dirijabilul se afla pe punctul de a fi fixat la pilonul de garare, când flăcările au cuprins toată partea sa dinapoi.

Am 21 de ani de experiență, am văzut explozii asemănătoare, am văzut numeroase avioane în flăcări, dar niciodată n'am asistat la un lucru comparabil cu explozia de pe „Hindenburg”. Niciodată nu vor fi laudați îndeajuns marinarii sari s'au aruncat în flăcări pentru a salva pe pasageri.

Biroul federal al Aerului și statul New-Jersey vor face o anchetă. Eu repet însă că este ceva straniu în cauzele acestei catastrofe.